

NASZA PILICA

WWW.NASZAPILICA.PL

ISSN 2353-7833

Biskupice * Cisowa * Dobra * Dobra-Kolonia * Dobraków * Dzwonowice * Dzwono-Sierbowice
Jasieniec * Kidów * Kleszczowa * Kocikowa * Podleśna * Przychody * Siadczą * Sierbowice
Stawniów * Smoleń * Solca * Szyce * Wierbka * Wierzbica * Zarzeczce * Złożeniec

MIESIĘCZNIK GMINY PILICA - NR 12 (34) - GRUDZIEŃ/2016 - EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

W NUMERZE:

INFORMACJE I AKTUALNOŚCI	str. 2
INWESTYCJE, BEZPIECZEŃSTWO	str. 5
WIEŚCI Z PARAFII	str. 6
WIEŚCI ZE SZKÓŁ	str. 7
HISTORIA	str. 9
KULINARIA	str. 16
KULTURA	str. 17
NA FOTOGRAFII	str. 20

Zyczę Państwu, aby te Święta przynosiły każdemu radość, nadzieję oraz chwilę wytchnienia w rodzinnej atmosferze a Nowy 2017 Rok dał wszystkim szczęście i wszelką pomyślność.

Stanisław Dąbrowa
Wicemarszałek Województwa Śląskiego

Na zbliżające się Święta Bożego Narodzenia życzymy wszystkim Mieszkańcom Gminy Pilica zdrowia, szczęścia i radości.

Niech ten wyjątkowy czas będzie okazją do rodzinnych spotkań pełnych ciepła i nadziei, a Nowy Rok przyniesie wiele sukcesów zarówno w życiu osobistym, jak i zawodowym

Przewodnicząca Rady Miasta i Gminy Pilica
Barbara Przybyłk

Burmistrz Miasta i Gminy Pilica
Artur Janosiak

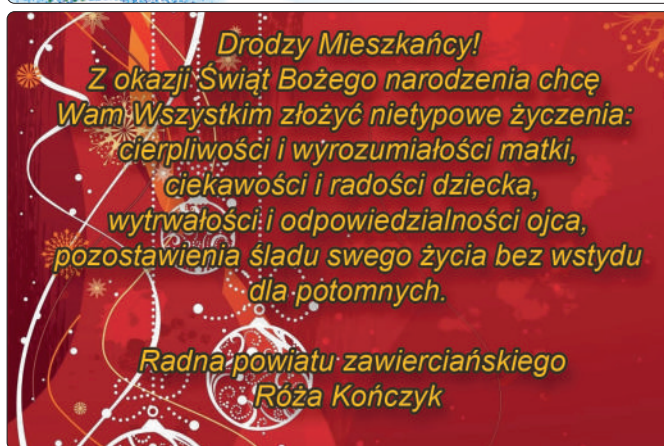
Z okazji
Świąt Bożego Narodzenia
życzę wszystkim Mieszkańcom Gminy Pilica,
by ten magiczny czas
upłynął Państwu w atmosferze miłości i ciepła rodzinnego,
napelniając Wasze serca spokojem i radością.
Niech błogosławieństwo Bożego Dzieciątka towarzyszy Wam każdego dnia,
a Nowy Rok niech obdarowuje na każdym kroku pomyślnością i szczęściem.
Łączę wyrazy szacunku

Maria Milejska
Członek Zarządu Powiatu Zawierciańskiego
Radna Powiatu Zawierciańskiego

Drodzy Mieszkańcy!
Z okazji Świąt Bożego narodzenia chcę Wam Wszystkim złożyć nietypowe życzenia:
cierpliwości i wyrozumiałości matki,
ciekawości i radości dziecka,
wytrwałości i odpowiedzialności ojca,
pozostawienia śladu swego życia bez wstydu dla potomnych.

Radna powiatu zawierciańskiego
Róża Kończyk

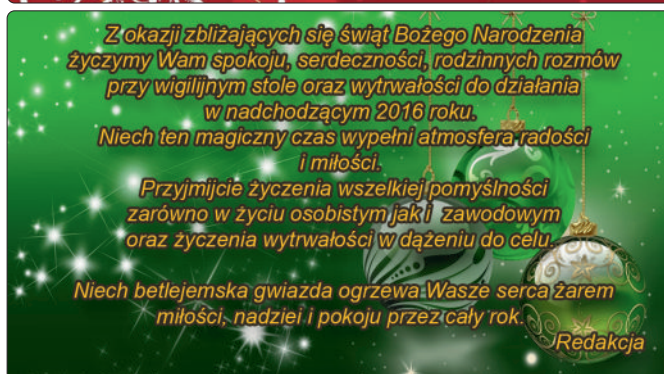

Z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia
zyczymy Wam spokoju, serdeczności, rodzinnych rozmów
przy wigilijnym stole oraz wytrwałości do działania
w nadchodzącym 2016 roku.
Niech ten magiczny czas wypelni atmosfera radości
i miłości.

Przyjmijcie życzenia wszelkiej pomyślności
zarówno w życiu osobistym jak i zawodowym
oraz życzenia wytrwałości w dążeniu do celu

Niech betlejemską gwiazdą ogrzewa Wasze serca zarem
miłości, nadziei i pokoju przez cały rok.

Redakcja

Jarostaw Kleszczewski
Przewodniczący Rady Powiatu
wraz z Radą Powiatu

Krzysztof Wrona
Starosta Zawierciański
wraz z Zarządem Powiatu

INFORMACJE I AKTUALNOŚCI

CENTRALNE TARGI ROLNICZE NADARZYN 2016

25 listopada w Halach Targowych Ptak Warsaw Expo w Nadarzynie odbyły się Centralne Targi Rolnicze, w których udział wzięły reprezentantki 16 Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Pilica, zespół „Jurajskie Gospodynie” oraz przedstawiciele samorządu gminnego w osobie Burmistrza Miasta i Gminy Pilica Artura Janosika, Sekretarz Anny Kulczak, Przewodniczącej Rady Miasta i Gminy Barbary Przybylik, pracowników Referatu Rozwoju i Promocji oraz Referatu Inwestycji, Mienia Komunalnego i Rolnictwa.

Oficjalna ceremonia otwarcia Centralnych Targów Rolniczych połączona została z poświęceniem obiektu przez Jego Eminencję Księdza Kardynała Kazimierza Nycza, z udziałem Przewodniczącego Komisji ds. Rolnictwa w Parlamencie Europejskim, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Prezesa Ptak Warsaw Exp.

Uroczystą inaugurację X Ogólnopolskiej Prezentacji Stołów Świątecznych otworzył Prezes KZRKiOR Władysław Serafin, Przewodnicząca Zarządu Krajowego KGW Bernadetta Niemczyk, Prezes Fundacji Elżbieta Bąk, Przedstawiciel Zarządu

Ptak Warsaw Expo oraz Proboszcz Nadarzyną Andrzej Wieczorek.

W otwarciu Prezentacji wziął udział zespół KGW Gminy Pilica „Jurajskie Gospodynie”, który na tę okoliczność przygotował program z kolędami, pastorałkami oraz ludowymi przyspiewkami naszego regionu.

Podczas uroczystości otwarcia targów Burmistrz Miasta i Gminy wręczył Kardynałowi Kazimierzowi Nyczowi pamiątki związane z Gminą Pilicą a przewodnicząca KGW Smoleń wręczyła Jego Eminencji kwiaty.

W trakcie trwania targów reprezentanci Gminy Pilica przygotowali stoisko promujące nasz region. W wyznaczonym do tego miejscu można było obejrzeć a także skosztować przygotowane przez KGW z terenu naszej gminy dania, obejrzeć prezentację multimedialną jak również podziwiać wystawy tematyczne.

Wśród wystawców można było obejrzeć prace przygotowane przez m.in. Annę Grzankę, Irenę Pilarczyk, Barbarę Rozlach oraz Andrzeja Głęba.

Stoisko Gminy Pilica cieszyło się dużym zainteresowaniem zwiedzających. Odwiedzili je m.in. Ambasador Kolumbii w Warszawie Victoria Gonzalez Ariza, przedstawiciele ambasady Królestwa Niderlandów, przedstawiciele KZKIOR, KGW oraz organizatorzy Targów.

Stół bożonarodzeniowy poświęcił proboszcz Nadarzyna ks. Andrzej Wieczorek.

Na zakończenie oficjalnej części otwarcia Targów reprezentacji Gminy Pilica mogli obejrzeć koncert specjalny Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze”. [Tekst oraz zdjęcia: Referat Promocji i Rozwoju Urzędu Miasta i Gminy Pilica.]

MIKOŁAJKI

W dniu 3 grudnia w Sali Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Pilicy odbyły się zorganizowane z inicjatywy Prezes Stowarzyszenia Chorych z Przepukliną Oponowo - Rdzeniową, Burmistrza Miasta i Gminy oraz Biblioteki Publicznej w Pilicy, Mikołajki dla dzieci i młodzieży z orzeczeniem o niepełnosprawności. Wydarzenie zbiegło się z Międzynarodowym Dniem Niepełnosprawnych, obchodzonym corocznie 3 grudnia.

W imprezie Mikołajkowej uczestniczył Burmistrz Miasta i Gminy Pilica Artur Janosik, Prezes Stowarzyszenia Chorych z Przepukliną Oponowo – Rdzeniową Pani Czesława Hajduk, Dyrektor MGBP w Pilicy oraz zaproszeni goście.

Największą niespodzianką dla przybyłych dzieci i młodzieży były odwiedziny Mikołaja, który wręczył przygotowane podarunki.

Całą uroczystość uświetnił występ uczniów Studia Muzyki JuraPrim. Muzykująca młodzież przygotowała pod okiem trenera Karola Suchcickiego repertuar zarówno rozrywkowy jak i świąteczny.

INWESTYCJE

DROGA W CISOWEJ

W dniu 29 listopada odebrano 950,6 m zmodernizowanej drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Cisowa (Podcisowie). W przekazaniu wzięły udział Burmistrz Miasta i Gminy Pilica Artur Janosik, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Wydziału Terenów Wiejskich – Główny Specjalista Grzegorz Dors oraz pracownicy Referatu Inwestycji, Mienia Komunalnego i Rolnictwa.

Łączny koszt inwestycji wyniósł 246 174,68zł przy udziale środków własnych Gminy Pilica w kwocie 128 163,11zł oraz dofinansowaniu z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w kwocie 118 011,57zł.

Zmodernizowany odcinek drogi o nawierzchni bitumicznej został wykonany przez Przedsiębiorstwo Robót Drogowo – Mostowych „Myszków” z Żarek. Prace inwestycyjne trwały od 6 września do 14 listopada b. r. [Tekst oraz zdjęcia: Referat Promocji i Rozwoju Urzędu Miasta i Gminy Pilica]

BEZPIECZEŃSTWO

PRZEKAZANIE RADIOWOZU

W dniu 30 listopada pod budynkiem Urzędu Miasta i Gminy Pilica odebrany został przez Burmistrza Miasta i Gminy Pilica Artura Janosika jeden z trzech nowych radiowozów przekazanych dla zawierciańskich policjantów. W przekazaniu uczestniczył Komendant Powiatowy Policji w Zawierciu insp. Ryszard Skowroński oraz Komendant Komisariatu Policji w Ogrodzieńcu kom. Grzegorz Migdał.

Zakup samochodu policyjnego o wartości 82 400 zł został dofinansowany m.in. przez Gminę Pilica w kwocie 13 000 zł na podstawie zawartego porozumienia z Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach.

Pojazd marki Skoda Yeti przeznaczony dla Komisariatu Policji w Ogrodzieńcu będzie służył do

patrolowania ulic i kontroli przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez kierowców na terenie naszej gminy. Radiowozy wyposażone są dodatkowo w sygnalizację świetlno-dźwiękową i nowoczesne, cyfrowe środki łączności. [Tekst oraz zdjęcia: Referat Promocji i Rozwoju Urzędu Miasta i Gminy Pilica]

IV ZJAZD ODDZIAŁU POWIATOWEGO ZWIĄZKU OSP RP W ZAWIERCIU

W dniu 30 listopada w miejscowości Bzów odbył się IV Zjazd Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Zawierciu.

W posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele Zarządu Oddziału Miejsko – Gminnego ZOSP RP w Pilicy w osobach Prezesa Zarządu Oddziału dh. Artura Janosika i wiceprezesa dh Jana Pająka oraz delegatów w osobach dh Anny Cieszkowskiej, dh Tomasza Czecha, dh Romana Findzińskiego, dh Roberta Szwai i dh Zbigniewa Ziai.

Podczas IV Zjazdu Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP wybrano nowy zarząd Związku na kolejną pięcioletnią kadencję.

Funkcję Prezesa delegacji ponownie powierzyli dh Krzysztofowi Wronie.

Wybrano także wiceprezesów. Funkcje te przez najbliższe pięć lat będą pełnić dh Mieczysław Skręt, dh Jan Pająk oraz dh Adam Sz mukier. W skład Zarządu Powiatowego wszedł również dh Artur Janosik.

W trakcie zjazdu wyróżniono druhów z terenu powiatu zawierciańskiego złotymi medalami za zasługi dla pożarnictwa a także medalem honorowym im. Bolesława Chomicza, które nadawane jest przez Prezydium Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. [Tekst oraz zdjęcia: Referat Promocji i Rozwoju Urzędu Miasta i Gminy Pilica]

WIEŚCI Z PARAFII

ODSŁONIĘCIE TABLICY W KIDOWIE

W dniu 4 grudnia w kościele parafialnym pw. Św. Mikołaja w Kidowie podczas uroczystej mszy św. odprawionej przez księdza Zbigniewa Grzezińskiego odsłonięto pamiątkową tablicę pamięci porucznika Stefana Przybylika, Cichociemnego ps. „GRUCH”, oficera Komendy Głównej AK, Kawalera Orderu Virtuti Militari i Krzyża Walecznych.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele rodziny Przybylików wraz z wnukami i prawnukiem, wicemarszałek Stanisław Dąbrowa, starosta zawierciański Krzysztof Wrona, Burmistrz Miasta i Gminy Artur Janosik, sekretarz Anna Kulczak, przewodnicząca Rady Miasta i Gminy Pilica Barbara Przybylik oraz pracownik naukowy Muzeum Armii Krajowej im. Generała Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie adiunkt Małgorzata Koszarek. Obecna była również delegacja uczniów klas mundurowych Zespołu Szkół w Pilicy, poczty sztandarowe OSP, orkiestra dęta z Przychód oraz przybyli na mszę św. parafianie.

Podczas mszy św. modlono się za zmarłego Stefana Przybylika a przedstawiciel rodziny przybliżył życiorys oficera Armii Krajowej oraz podziękował księdzu proboszczowi za inicjatywę, uhonorowanie i odprawienie mszy św.

RELACJA Z WYSTAWY

Do 4 grudnia w kościele parafialnym p.w. Św. Mikołaja w Kidowie można było oglądać wystawę o tematyce wojskowej przygotowaną przez ks. Zbigniewa Grzezińskiego. Ekspozycja składała się z materiałów udostępnionych przez księdza proboszcza oraz rodzin dwóch żołnierzy wywodzących się z parafii Kidów.

Urodzony w Kidowie porucznik Stefan Przybylik był „Cichociemnym” walczącym w Armii Krajowej,

z kolei podporucznik Jan Pustułka z Przychód to Oficer 5 Kresowej Dywizji Piechoty 2 Korpusu PSZ na Zachodzie.

ODZNAKI INNYCH JEDNOSTEK II KORPUSU PSZ

U GÓRY OD LEWEJ STRONY - 1 PULK ULANÓW
KRECHOWIECKICH (PULK PANCERNY) ZE SKŁADU 2 BRYGADY
PANCERNEJ (PÓŹNIEJ 2 WARSZAWSKIEJ DYWIZJI PANCERNEJ)

-ORZEL HAFTOWANY NA BERET PANCERNIAKA

-ODZNAKA 3 DYWIZJI STRZELCÓW KARPACKICH

NA DOLE OD LEWEJ- ODZNAKA 2 WARSZAWSKIEJ DYWIZJI
PANCERNEJ

- ODZNAKA NARAMIENNA 2 BRYGADY PANCERNEJ

- ODZNAKA ZNAK PANCERNY

WIEŚCI ZE SZKÓŁ

SPOTKANIE Z AUTORKĄ

Wyjątkowe wydarzenie miało miejsce w Szkole Podstawowej nr 3 w Dzwono- Sierbowicach.

Na zaproszenie nauczycieli Marii Tkaczyk, Anny Knapik oraz dyrektora szkoły pani Alicji Baran przyjechała na spotkanie z uczniami, nauczycielami i rodzicami poetka, autorka książek dla dzieci pani Izabela Skabek.

W tym niecodziennym spotkaniu uczestniczyli także zaproszeni goście: Sekretarz Miasta i Gminy Pilica - pani Anna Kulczak oraz Dyrektor Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej - pani Anna Kowalska.

29 września obchodzony jest Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania. Podobnie jak w minionych latach tak i w tym roku szkolnym nasza szkoła przystąpiła do akcji Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania.

W związku z dużym zainteresowaniem akcją głośnego czytania postanowiono, że stanie się ona kolejną tradycją naszej szkoły. W ostatnim tygodniu każdego miesiąca rodzice oraz nauczyciele czytają najmłodszym wiersze, baśnie oraz fragmenty książek. Dzięki tej akcji uczniowie mieli możliwość poznać twórczość pani Izabeli Skabek, ponieważ na jednym ze spotkań czytano głośno utwory tej poetki.

5 grudnia 2016 roku w specjalnie udekorowanej sali gimnastycznej pisarka barwnie opowiadała o swojej twórczości oraz czytała fragmenty swoich książek i wierszy.

Następnie uczestnicy spotkania mieli okazję zadawać gościowi pytania. Było ich bardzo wiele. Uczniowie dowiedzieli się, między innymi, jak powstaje książka oraz co jest inspiracją do tworzenia wierszy.

W trakcie spotkania przeprowadzony został konkurs recytatorski wierszy pani Izabeli Skabek, w którym zostali nagrodzeni wszyscy uczestnicy. Rozstrzygnięto również konkurs plastyczny na najładniejszą ilustrację wiersza Izabeli Skabek.

Dyplomy i nagrody wręczyła sama autorka.

Spotkanie z Izabelą Skabek było dla wszystkich niezapomnianym przeżyciem, które na pewno długo pozostanie w pamięci. [Alicja Baran]

ŚW. MIKOŁAJ W WIERBCE

We wtorek 6 grudnia wszystkie dzieci w przedszkolu w Wierbce z utęsknieniem czekały na niezwykłego gościa – św. Mikołaja.

Już od samego rana przedszkolaki nastuchiwały, czy nie słychać charakterystycznego dźwięku dzwonka. Mimo małej ilości białego puchu, jak co roku św. Mikołaj przybył do dzieci w asyście swoich pomocników. Do tej długo wyczekiwanej wizyty dzieci były świetnie przygotowane. Wcześniej nauczyły się wielu piosenek i wierszy, które przygotowały specjalnie dla Niego. Każda grupa zaprezentowała swoje umiejętności wokalne.

Spotkanie z Mikołajem upłynęło w bardzo miłej atmosferze. Mikołaj obdarował wszystkie dzieci prezentami i prosił, aby były grzeczne przez cały rok! Dziękujemy Ci święty Mikołaju za odwiedzin i worek prezentów. Mamy nadzieję, że za rok znowu się spotkamy. [ML]

DZIEŃ PLUSZOWEGO MISIA

25 listopada to dzień, kiedy na świecie obchodzi się urodziny pluszowego misia. Miś jest przyjacielem dzieci, czy wypada zapomnieć o urodzinach przyjaciela? Z okazji zbliżającego się Święta Pluszowego Misia, zorganizowaliśmy uroczystość w Przedszkolu. Każde dziecko przyniosło do przedszkola swojego misia - pluszaka. Zabawka ta towarzyszy dzieciom wiele lat, to nie tylko pluszowa przytulanka, to "ktoś" bardzo bliski, czuły, cierpliwy i często niezastąpiony. Misie towarzyszą dzieciom zarówno w chwilach radości jak i smutku. Są powiernikami dziecięcych tajemnic, ocierają łzy, pomagają zasypiać. Wspólnie z nauczycielkami postanowiłyśmy przybliżyć dzieciom wszystko co wiąże się z misiem.

I u nas rozpoczęła się zabawa. Najpierw dzieci zatańczyły z misiami do piosenki „Mały miś”, później były konkursy nie tylko dla dzieci, ale też dla nauczycieli. Przybliżyliśmy dzieciom historię pluszowego mi-

sia oraz innych bohaterów literackich i filmowych, zachęcając przy tym do częstszego sięgania po literaturę dziecięcą. Wszystkie dzieci naklejały misie z figur geometrycznych. Wspólna zabawa przy muzyce dobiegła końca, ale wydaje mi się, że to nie koniec przygód pluszowego misia. Na koniec wspólne zdjęcie. [Opracowały: Lidia Birkowska, Sylwia Kotnis]

POKAZ MODY W WIERBCE

Niech Dior i Prada drżą...30 listopada 2016 w przedszkolu im. Czesława Janczarskiego w Wierbce odbył się niekonwencjonalny pokaz mody, który był jednocześnie finałem konkursu na kreację ekologiczno-patriotyczną. W trakcie tego pokazu dzieci zaprezentowały różnorodne stroje wykonane wspólnie z rodzicami z różnych materiałów ekologicznych i surowców wtórnych. Jury miało bardzo trudne zadanie, bo każdy strój był niepowtarzalny i wyjątkowy, i w każdym można było odnaleźć akcent patriotyczny. A nasze dzieci w rolach modelek i modeli sprawdziły się doskonale, można by rzec profesjonalnie.

Na koniec laureaci oraz pozostali uczestnicy zostali nagrodzeni brawami oraz upominkami. Konkurs był doskonałą okazją do wspólnej zabawy, a także dowodem na to, że z „niczego” można zrobić coś wspaniałego, coś co daje dużo radości i satysfakcji.

12/11/2016 20:13

WIERBKA

Nazwa topograficzna miejscowości Wierbka pochodzi od wierzbka, czyli mała wierzba. W źródłach występuje m. in. jako: Virbcza (1388) Virzbca (1394), Wierzbka (1547). Do roku 2010 symbol Wierbki - Wierzba lwa rosła przed budynkiem zakładu OSPEL S.A..

Wierzba lwa – zbiory fot. Zofia Żyła

Od roku 1388 po raz pierwszy w dokumentach występuje wieś Virbcza. Wieś wchodziła w skład parafii pileckiej, będącej wtedy własnością prywatną. W dokumentach z 1405 roku odnajdujemy wzmiankę o Wierbce będącej jednym z sześciu sołectw i cieszącej się posiadaniem prawa niemieckiego, które mówiło, że od tego czasu kmiecie zarówno w sprawach ważnych jak i drobnych odpowiadali przed własnym sołtysiem i ławnikami, każdy sołtys zaś przed swoim panem albo wprost przed królem.

Wierbka zbiory fot. Andrzej Głąb

Od XV wieku historia naszej miejscowości obfituje w różne wydarzenia. Wierbka co rusz przechodzi w ręce nowych właścicieli. W efekcie w 1851 roku niemiecki przemysłowiec Christian August Moes nabył na licytacji zadłużone dobra Pilica, płacąc za nie 150.000 rubli. W 1853 roku w Wierbce ruszyła fabryka papieru, której właścicielem był Ch. A. Moes. W tym to okresie powstaje także szkoła w Wierbce. W 1857r. papiernia w Wierbce była trzecią co do wielkości w Królestwie Polskim. W latach 70-tych wytwarzano tu 30 gatunków papieru, a najlepszy z nich nosił nazwę „Royal”.

Papiernia zbiory fot. Andrzej Głąb

Wielu okolicznych mieszkańców właśnie w tym miejscu znalazło zatrudnienie, w 1875 r. blisko 210 pracowników. 18 lat później fabryka miała 11 budynków fabrycznych i zatrudniała 150 pracowników. Podczas I wojny fabryka zawiesiła swoją działalność.

Zarządzający fabryką nie starali się podnosić wysokości zarobków dla pracowników dlatego też pracujący szukali rozwiązań by wygzekwować chociaż minimalne podwyżki. Opierając się na ówczesnie panujących ideach rewolucyjnych dochodziło do licznych strajków. Duży strajk miał tu miejsce od 2 kwietnia do 4 maja 1921 r. Inny tego typu protest odbył się osiem lat później w roku 1929. Fabryka papieru w naszej miejscowości nie przetrwała jednak wielkiego kryzysu z lat 30 – tych.

Od XIX w. wieś, a wkrótce także osada fabryczna, znajdowała się w gminie i parafii Pilica, ówczesnie w powiecie olkuskim. Dla wyznających protestantyzm Niemców dojeżdżał tu z Kielc pastor. Nie posiadamy żadnej dokumentacji mówiącej o innych wyznaniach oprócz wymienionych na terenie samej miejscowości.

Według danych folwark Wierbka należący do dóbr Pilica w II połowie XIX wieku był w posiadaniu 56,5 mórg gruntów ornych, 75 mórg łąk, 186 pastwisk, 6 nieużytków. Wieś Wierbka miała wtenczas 28 gospodarzy, 23 komorników, 70 osadników i 464 morgi gruntu.

Już w 1922 r. działało w Wierbce ambulatorium Powiatowej Kasy Chorych w Olkusz, w którym codziennie przez 2 – 3 godziny dyżurowali lekarze. Ambulatorium zostało jednak zlikwidowane. Natomiast do dziś istnieje Przychodnia "POLMED Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Poradnia ogólna", który obecnie jest obiektem zapewniającym wszechstronną pomoc w zakresie medycyny.

Podczas II wojny światowej znaczna liczba mieszkańców Wierbki brała udział w konspiracji. Dość wspomnieć, że 15 – osobowa drużyna z Wierbki pod dowództwem drużynowego Franciszka Srokosza wchodziła w skład I plutonu z kompanii obejmującej pilicką placówkę ZWZ „Powój” (później „Pawian”).

Ponad stu mieszkańców Wierbki wywieźli Niemcy podczas ostatniej Wojny na przymusowe roboty. Jedenastu mieszkańców wsi zostało rozstrzelanych (wśród nich znalazł się najpierw torturowany i dopiero później rozstrzelany 13 lutego 1943 r. w Pilicy wraz z matką Marią, 5 – letni Piotr Rogoziński. Rodzina Rogozińskich ukrywała troje Izraelitów, z nazwiska znamy tylko jedną kobietę Szmul. Zginęli wtedy także: Szczepan Gomułka, Piotr Podgórski oraz Jan, Stanisław i Stefan Sendrowie. Krótko wcześniej, bo 27 lutego 1943 r. w KL Auschwitz zginął mieszkaniec wsi Jan Podgórski. W KL Dachau zginął Jan Mach. Z robót nie wrócili: Franciszek Gomułka i Antoni Nowak. Po wojnie na domu

Tablica ku czci pomordowanych fot. Iwona Sikora

Rogozińskich zawisła tablica ku czci pomordowanych.

Podczas ataku na Pilicę komenda korpusu wojsk radzieckich znajdowała się właśnie w Wierbce. 17 stycznia 1945 r. Niemcy zbombardowali wieś, ale na szczęście straty nie były duże, spłonął jeden dom.

Jednym z zabytków, które można zobaczyć w naszej miejscowości są ruiny spalonego XIX – wiecznego pałacu rodziny Moesów. Pałac w stylu szkockiego neogotyku, wybudowany na początku lat 80 – tych zeszłego stulecia przez niemieckiego przemysłowca Aleksandra Moesa, imponował

Pałac w Wierbce fot. Andrzej Głąb

rozmachem. Ci, którzy widzieli jego wnętrze wspominali ciężkie dębowe meble, wspaniałe lustra przy wejściu, kasetonowe stropy i boazerie, a na podłogach mozaiki. W pracy „Sztuka Ziemi Krakowskiej” znajduje się zdjęcie pięknego elektrycznego pieca z końca XIX wieku właśnie z tego pałacu.

Pałac otaczał rozległy park, który do dziś pełen jest pomnikowych drzew. To właśnie w tym parku

Świetlica w pałacu zbiory fot. Jan Słaboń

Kapela zbiory fot. Jan Słaboń

Potańcówki zbiory fot. Zofia Żyła

w trakcie rewolucji 1905 roku bojownik PPS z Pilicy przeprowadził zamach na życie Aleksandra Moesa. Na szczęście dla bogatego dziedzica zamachowiec nie był tęgim strzelcem i chybił. W samej fabryce dochodziło wtedy do częstych strajków. Po wojnie (od 1953 r.) w pałacu zgodnie z logiką dziejową zlokalizowano hotel robotniczy dla załogi powstałych wówczas Olkuskich Zakładów Wytwórczych Sprzętu Elektrotechnicznego – Zakład A – 19 w Wierbce zatrudniającej wówczas 423 pracowników. Działa również świetlica przyzakładowa skupiająca młodzież oraz dorosłych. To właśnie w jej murach utworzona była Kapela a w wolne soboty odbywały się w parku potańcówki.

Jeszcze kilkanaście lat temu pałac był w niezłej kondycji, zdarzył się jednak wypadek, który położył kres jego świetności.

Na początku lat 80 – tych z polecenia wojewody katowickiego gen. Romana Paszkowskiego i przy sprzeciwie władz gminnych utworzono tu ośrodek odwykowy dla narkomanów - Ośrodek Rehabilitacji Osób Uzależnionych Lekowo. Albo z winy zaproszenia przez nich ognia, albo przez awarię instalacji

Pożar pałacu fot. Andrzej Głąb

Złodowacenia po pożarze fot. Andrzej Głąb

elektrycznej, wybuchł zimą 1986 r. pożar, który strawił pałac. Bardzo niska temperatura, która powodowała zamrażanie wody w węzłach strażackich, uniemożliwiła skuteczną akcję gaśniczą strażakom z Olkusza, Zawiercia i Jaworzna. Dzięki pomocy mieszkańców i strażaków OSP Wierbka udało się uratować znaczną część księgozbioru biblioteki, która znajdowała się w obiekcie. Ostały się tylko zewnętrzne mury, choć i one grożą zawaleniem, więc odradzamy wycieczkę po pogorzeliisku.

Okazało się też ostatnimi laty, że po wojnie, pałac wraz z przyległymi gruntami, został znacjonalizowany bezprawnie. Jest to więc teren prywatny, choć spadkobiercy ostatniego, zmarłego kilka lat temu właściciela Andrzeja Morawskiego nie interesują się swoimi włościąmi. Tym niemniej jest to własność prywatna.

W tym miejscu warto wspomnieć o upuście, która łączyła istniejący staw a koryto rzeki Pilica.

Upust zbiory fot. Zofia Żyła

Biurowiec fot. Krzysztof Szota

Staw zbiory fot. Andrzej Głąb

Zakład produkcyjny fot. Krzysztof Szota

Upust zbiory fot. Zofia Żyła

Prace przy ogrodzeniu zakładu fot. Danuta Janosik

Jednostki ochotników strażaków w tle nowo wybudowane warsztaty fot. Lucjan Gębala

Obecnie w miejscu stawów istnieje środkowe boisko

Zakładowa drużyna pożarnicza fot. Lucjan Gębala

Męska drużyna pożarnicza zbiory fot. Lucjan Gębala

Żeńska drużyna pożarnicza zbiory fot. Lucjan Gębala

sportowe a wzdłuż ulicy Kościelnej można zobaczyć pozostałości po charakterystycznej zabudowie.

W murach dawnej papierni wzniesione zostały

w ramach Planu 6-letniego zakłady produkujące sprzęt instalacyjny wytwarzające od swych początków m.in. gniazdka wtyczkowe, puszki, wyłączniki. W 1954 r. przy fabryce wybudowano

Sala kinowa zbiory fot. Antoni Roch

ośrodek zdrowia. Po rozbudowie zakładu powstały m.in. wydziały: bakelitowni, galwanizerni, tłoczn i narzędziowy. Przy fabryce powstała także szkoła zawodowa kształcąca pracowników dla Wierbki. Po pewnym czasie została jednak zlikwidowana. W 1974 r. zakończono remont - rozbudowę zakładu. W 1975 r., już jako Zakłady Osprzętu Elektroinstalacyjnego „Ospel” w Wierbce zatrudniały 1648 osób.

Przedszkole zbiory fot. Magdalena Nowak, Marta Ławrenow

Przedzskole zbiory fot. Magdalena Nowak, Marta Ławrenow

Jedna z klas przedszkolnych zbiory fot. Iwona Sikora

Przy zakładzie działała również zakładowa jednostka ochotniczej straży pożarnej, w której działały druhowie jak i druhny.

Salki Katechetyczne zbiory fot. Danuta Janosik

Życie kulturalne Wierbki, to nie tylko biesiady i potańcówki. Mieliśmy tu też stworzoną przy POLAM świetlicę zakładową, która była również kinem. Takim prawdziwym kinem. Na scenie odgrywały się przedstawienia - tutaj scena z utworu Moliera. Ostatnią osobą, która zajmowała się opieką świetlicy był Pan Czaja, a Pan Marian Latacz był naszym kinooperatorem. Przy zakładzie istniała również stołówka wydająca ciepłe posiłki dla pracowników oraz

Pierwszy pogrzeb na cmentarzu w Wierbce fot. Andrzej Głąb

Cmentarz – widok aktualny fot. Jadwiga Szota

przyzakładowy sklep.

Wnętrze biblioteki z pięknym zabytkowym piecem kaflowym fot. Iwona Sikora

W Wierbce istniało również samodzielne Przedszkole im. Czesława Janczarskiego, które zostało zlikwidowane a na jego miejscu zbudowano

Pochód sportowców zbiory fot. Zofia Żyła

Drużyna na własnym boisku zbiory fot. Zofia Żyła

Młyn fot. Jadwiga Szota

dzisiejszy kompleks „Orlik” przy Zespole Szkół: Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum Nr 2.

Zanim zbudowano kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny

oraz utworzona cmentarz parafialny mieszkańcy modlili się w salkach katechetycznych. Salki pełniły często rolę kaplicy. To właśnie tutaj ludzie tłumnie schodzili się i przy takim wydarzeniu jak Nawiedzenie Cudownego Obrazu celebrowali kult Najświętszej.

W Wierbce funkcjonuje od 1989 r. w dawnym budynku służby rodziny Moesów również filia biblioteki gminnej posiadająca około 8,5 tys. książek. Wcześniej zbiory mieściły się w budynku pałacu.

Przez wiele lat (od 1949 r.) działał wspomagany przez tutejsze zakłady sprzętu instalacyjnego klub piłkarski kiedyś Pilica Wierbka obecnie LTS (Ludowe Towarzystwo Sportowe), początkowo była tu jeszcze sekcja tenisa stołowego.

Do niedawna działał również młyn, który do dziś można zobaczyć na ulicy Maleszyńskiej.

Sołectwo Wierbki liczy 548 ha powierzchni i 929 mieszkańców. Pochwalić możemy się jednostką ochotniczej straży pożarnej, która w 2017 roku będzie obchodzić swoje 70-lecie a skupia w swoich szeregach męską, żeńską oraz młodzieżową drużynę pożarniczą. Jednostka OSP w Wierbce wpisana jest do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego.

Wśród działających organizacji reaktywował się w 2015 Związek Młodzieży Wiejskich oraz w 2014 Koło Gospodyń Wiejskich. Przy KGW istnieje Ognisko Młodzieżowe, które na XVI Biesiadzie KGW w 2016 r. przedstawiło historię naszej miejscowości. Przedstawienie ukazujące historię rodziny Moesów można obejrzeć w serwisie internetowym You Tube – KGW Wierbka – Historia naszej miejscowości a wiele wspaniałych zdjęć z dawnej świetności Wierbki zamieszczonych zostało na blogu kgwwierbka.blogspot.com i stronie internetowej www.andrzejglab.pl [Barbara Hordyn, Iwona Sikora]

Tekst opracowany na podstawie:

1. Pilica Zarys dziejów miejscowości – Błażkiewicz Henryk,
2. Olgierd Dziechciarz; „Przewodnik po ziemi olkuskiej, tom II, część I Gminy Klucze i Pilica”. Olkusz 2000
3. Pałac Moesów – www.fotopolska
4. Monografia szkoły w Wierbce – www.zswierbka.pl
5. Historia Ospel – strona internetowa OSP EL . SA
6. Historia Parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Wierbce
7. Słownik Królestwa Polskiego
8. Przewodnik turystyczny woj. Śląskiego
9. Wspomnienia mieszkańców Wierbki

PODSUMOWANIE CYKLU WARSZTATÓW DLA DZIECI Z TERENU GMINY PILICA

19 listopada w Kidowie odbyło się podsumowanie cyklu warsztatów plastycznych, technicznych i wokalnych dla dzieci z terenu Gminy Pilica pt. „Kopalnia Talentów” finansowanych ze środków Centrum Inicjatyw Lokalnych w Zawierciu.

Głównym celem zakończonego projektu było rozwijanie wrażliwości artystycznych oraz sprawności manualnych u dzieci z terenu Gminy Pilica.

Zajęcia odbywały się w soboty od sierpnia do listopada w budynkach OSP w Solcy, Kidowie, Przychodach i Wierzbicy. Na warsztaty uczęszczało pięćdziesiąt czworo dzieci w wieku od 5-12 lat z Jasieńca, Solcy, Siadczy, Kidowa, Przychód i Wierzbicy. Kilkoro dzieci dojeżdżało również z Wierbki i Szc. Zajęcia prowadzili wolontariusze: Pani Barbara Kieras – nauczycielka ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Dzwono-Sierbowicach oraz Panie Karolina Skrzypiciel, Anna Grzelka i Agnieszka Witek – studentki Akademii Jana Długosza w Częstochowie.

Na uroczystości podsumowującej cykl warsztatów, dzieci zaprezentowały swoje prace plastyczne i techniczne oraz przedstawiły program wokально-taneczny. Występy i prace z zachwytem podziwiali zaproszeni goście: Sekretarz Miasta i Gminy Pilica Pani Anna Kulczak, Główny Specjalista ds. Pozyskiwania Środków Zewnętrznych Pani Aleksandra Lis, Dyrektor Zespołu Szkół w Wierbce, Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 3 w Dzwono-Sierbowicach, emerytowana Dyrektor nieistniejącej już Szkoły Podstawowej w Kidowie, Sołtys Kidowa, Zarząd OSP Kidów, członkinie KGW Kidów oraz dzieci uczestniczące w projekcie wraz z rodzicami.

W nagrodę za zaangażowanie i nabyte w projekcie umiejętności wszystkie dzieci otrzymały dyplomy oraz pamiątkowe imienne kubeczki, a także książki, ufundowane przez anonimową osobę. Po

występach wszyscy zostali poczęstowani gorącym posiłkiem oraz ciastami upieczonymi przez mamy.

W imieniu uczestników projektu i własnym pragnę serdecznie podziękować Panu Burmistrzowi Miasta i Gminy Pilica oraz pracownikom Urzędu, proboszczowi parafii w Kidowie, wolontariuszom, Zarządowi OSP, sołtysowi Przychód, Członkiniom KGW w oraz wszystkim rodzicom. [Przewodnicząca Rady Miasta i Gminy Pilica Barbara Przybylik]

WIEŚCI Z LO

Pilickie liceum w czołówce szkół powiatu zawierciańskiego pod względem zdawalności matury.

Nasze liceum znalazło się w trójce najlepszych szkół w Powiecie Zawierciańskim. Spośród dwunastu szkół ponadgimnazjalnych powiatu trzy szkoły uzyskały wynik powyżej 90%, w tym nasze liceum. Zdawalność matury w pilickim liceum wyniosła - 92%. Wynik ten jest wyższy od wyniku uzyskanego w kraju - 89% i w województwie - 88%. Gratulujemy!

KULINARIA

NALEWKA Z POMARAŃCZY. Składniki: 6 pomarańczy, 200 g cukru, 1 laska wanilii, 1 kora cynamonu, kilka szt goździków, 250-300 ml wódki, 300 ml wody. Pomarańcze umyć, sparzyć wrzątkiem, zetrzeć skórkę i wycisnąć sok. Do garnka wlać sok, wodę, dodać skórkę, cukier, przełamaną korę cynamonu, laskę wanilii i goździki. Doprowadzić do wrzenia i gotować 10 minut. Zdjąć z ognia. Do soku wlać wódkę. Ilość wódki zależy od nas, jeśli lubimy mocniejsze smaki dodajmy 300 ml jeśli lubimy słabsze dodajmy 250 ml. Odstawiamy do wystygnięcia. Przy pomocy drobnego sita przecedzamy nalewkę, najlepiej dwa razy. Jeśli nie mamy sitka o małych oczkach użyjmy gazy. Nalewkę przelać do butelek, włożyć korę cynamonu i laskę wanilii. Odstawić i przez kolejne pięć dni, codziennie wstrząsamy butelkami. Po pięciu dniach nalewka jest gotowa do picia.

NALEWKA Z POMARAŃCZY I KAWY. Składniki: 14 małych pomarańczy, pół litra spirytusu, pół litra wody, garść ziarenek kawy, 300 g cukru. Rozpuść cukier w ciepłej wodzie. Gdy syrop cukrowy się rozpuści, dodaj spirytus. Pomarańcze sparz we wrzątku i ostrym nożykiem zrób dosyć głębokie nacięcia w skórce (ilość nacięć zależy od pożądanej intensywności kawowego aromatu). W nacięcia powkładaj ziarenka kawy. Pomarańcze przełóż do dużego słoja, zalej alkoholem i szczelnie zakręć. Nalewka nadaje się do wypicia już po 3 tygodniach.

NALEWKA BOŻONARODZENIOWA. Składni-

ki: 250 g cukru, 100 g suszonych daktyli, 100 g suszonych moreli, 100 g suszonych fig, 100 g suszonych śliwek bez pestek, 100 g orzechów włoskich-wyłuskanych, 100 g rodzynek, 1 duża pomarańcza, laska wanilii, kilka goździków, dwa kawałki anyżu gwiazdzistego, 250 ml czystej wódki. Suszone owoce pokroić na niewielkie kawałki. Pomarańczę dokładnie umyć, pokroić w plastry bez obierania ze skórki. Wanilię przekroić tępą stroną noża wydrążyć miąższ, dodać do składników. Układać w słoiku warstwami przesypując cukrem. Zalać alkoholem, zamknąć słoik i odstawić w ciemne miejsce. Jak wskazuje nazwa nalewka powinna być gotowa na Boże Narodzenie. Przypominamy, że nalewki możemy przygotować tylko i wyłącznie na własny użytek. Przepisy nadesłała Marta Kasprzak-Świdarska.

KULTURA

RELACJA ZE SPEKTAKLU

W czwartek grupa aktorów-amatorów z Pilicy przedstawiła spektakl „Królowa Jadwiga” na scenie MOK w Zawierciu. Z przedstawieniem pojechaliśmy na zaproszenie MOK oraz Sekcji Literackiej Uniwersytetu III wieku.

Spektakl bardzo się podobał licznie zgromadzonej publiczności. MGBP w Pilicy dziękuje za pomoc w organizowaniu spektaklu Pani Elżbiecie Gacek – szefowej Klubu „Młodych Literatów”, UTW, dyrekcji MOK w Zawierciu za udostępnienie sali, pracownikom MOK-u za pomoc przy dekoracji, oświetleniu i nagłośnieniu. Paniom: R. Mrozińskiej za kostiumy, J. Opiłka za dekorację, O. gwardianowi Klasztoru Franciszkanów Lucjanowi Janasowi za udostępnione sprzęty oraz wszystkim osobom prywatnym, które użyczyły rekwizytów.

Dziękujemy Pani Marii Tarwid – autorce sztuki, Alicji Barczyk i Iwonie Kuraś – reżyserkom widowiska. Dziękujemy wszystkim aktorom, którzy mimo obowiązków zawodowych poświęcili swój czas, aby naszą pilicką bibliotekę pokazać widzom z innej strony. [Red]

HISTORIA

KARP NASZ I NIE NASZ

Idą Święta. Już wkrótce, tradycyjnie w sklepach i na placach handlowych pojawią się karpie. Ale czy nasz tradycyjny karp jest naszym karpem ???

Tak, właśnie karp (Cyprinus carpio) – zadomowiony na naszym tradycyjnym, wigilijnym stole jest gatunkiem introdukowanym, choć pewnie nikt już o tym nie pamięta. Nie dotarł do nas samodzielnie, lecz został sprowadzony i to w zamierzchłych czasach. Ale po kolei. Ojczyzną karpia jest Daleki Wschód. Właśnie tam w wodach Chin i Japonii żył i żyje do dziś dziki karp czyli sazan. Od najdawniejszych czasów był też hodowany. Pierwszy poradnik o warunkach hodowli karpia pochodzi z Chin z VI w. p.n. e. Z I w. p. n. e. pochodzą wzmianki o pierwszych stawach hodowlanych na terenie Chin. Hodowlą karpia interesowali się też chińscy cesarze. Przetrawił opis podróży cesarza Keiko, który osobiście wpuszczał karpie do oczek wodnych w prowincji Mino latem 74 roku. Rozprzestrzenienie hodowli na terenie Dalekiego Wschodu spowodowało, że karp dostał się do rzek, zlewisk jeziora Aralskiego, Morza Kaspijskiego, Azowskiego, Czarnego, a także do Dunaju i w stanie dzikim żyje tam i rozmnaża się do dziś. Karp jest rybą bardzo płodną, na 1 kg masy ciała samicy przypada średnio 100 – 200 tys. ziaren ikry.

Granicą jego występowania w Europie jest odcinek Dunaju pomiędzy Austrią i Węgrami. U nas niestety warunki temperaturowe powodują, że rozmnaża się wyłącznie w hodowli, a do stawów i rzek dostaje się poprzez zarybienia. W tej ekspansji sprzymierzeńcami karpia byli kupcy przewożący go w beczkach, i uzupełniający wodę w kolejnych rzekach.

Populacja z Dunaju stała się podstawą dla hodowli karpia w pozostałych krajach Europy. Starożytni Rzymianie odławiali z Dunaju karpie i wprowadzali je do innych rzek oraz jezior i stawów na całym swoim podbitym terytorium. Z uwagi na znane walory smakowe, również w czasach nowożytnych hodowla karpia rozwijała się na coraz to nowych terenach Europy.

Współczesne europejskie karpie hodowane wywodzą się z XII wiecznych hodowli czeskich. Żyjący i panujący w XIV w. Karol IV Luksemburski był wielkim propagatorem i twórcą gospodarstw zajmujących się hodowlą tej ryby na terenie Czech. W Polsce gospodarstwa stawowe istniały już od przełomu XII i XIII w., początkowo w stawach przyklasztornych, głównie na Śląsku i w Małopolsce. Z tego też okresu pochodzi znana hodowla w Zatorze. Największy rozkwit hodowli karpia na terenie naszego kraju nastąpił na przełomie

WIERSZ

DZIWNNA WIGILIA

Zabłysła pierwsza gwiazda
Zadzwończył janczary
Przez śniegi stary gazda
Do domu wracał. Koń kary
Sypał spod kopyt śniegiem
Migały z boków drzewa
Cichego lasu brzegiem
Szedł i kolędę śpiewał
Wędrowiec w kozuch odziany
Samotnie drogę przemierzał
Przez śniegiem las zasypany
Co jak puch biały leżał

Wstrzymał woźnica sanie
I powitał gestem
Zdjął baranicę
- Siadajcie panie
Do sań, stary góral jestem
Jeśli panie nie macie
Gdzie spędzić tego wieczora
Ugoszczę was w mojej chacie
Już przecie wieczerzać pora
- A nie boicie się gazdo
Przyjąć do domu obcego?

- Przecie wraz z pierwszą gwiazdą
Dzień Narodzenia Bożego
- Jakżeby można dziś komu
Odmówić u siebie gościny?
Pod dach proszę mego domu
Chrystusa to narodziny.
Co pokój przyniósł dla świata
Więc jak uczy dziś Narodzony
Każdego przyjąć jak brata
Kto przyszedł dziś w nasze strony

I tylko Jezus był świadkiem
Wigilii dziwnej tej pary
Jak się dzielili opłatkiem
Wędrowiec i góral stary

Sławek Woźniczko
Pilica 1989 r.

IMPRESSUM:

"Nasza Pilica" - miesięcznik gminy Pilica
ISSN 2353-7833
WYDAWCA: Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna w Pilicy
ul. Zawierciańska 12, 42-436 Pilica
tel. (32) 67 35 143,
www: <http://www.naszapilica.pl>,
email: biblioteka_pilica@poczta.onet.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów nie zamówionych, a także prawo do skracania i adiacji tekstów oraz zmiany ich tytułów. Tekstów nadesłanych nie zwracamy. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem. Nadesłanie tekstu/zdjęcia wiąże się z wydaniem zgody na jego publikację na łamach miesięcznika i/lub dodatków w wersji drukowanej i elektronicznej. Wyrażane opinie są poglądami autorów i nie zawsze odzwierciedlają stanowisko redakcji. Teksty nadesłane oraz cytowane pisane są kursywą. Regulamin regulaminu czasopisma "Nasza Pilica" dostępny u Wydawcy oraz na stronie internetowej czasopisma. Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania, rozpowszechniania, udostępniania czy wykorzystywania w inny sposób całości lub części danych zawartych w miesięczniku w celach komercyjnych. Zdjęcia oraz artykuły wykorzystane w publikacji, jeżeli nie zaznaczono inaczej, są własnością redakcji/autora lub redakcja/autor posiada zgodę na ich publikację. Korzystanie z materiałów zamieszczonych w miesięczniku wymaga zgody Redakcji, poza wyjątkami określonymi w powszechnie obowiązujących przepisach prawa takich jak dozwolony użytek w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2006 r. nr 90 poz. 631, tjedn. z późn. zm.). W przypadku uzyskania pisemnej zgody Redakcji/Wydawcy na rozpowszechnianie i wykorzystywanie danych, informacji lub artykułów lub ich części zawartych w miesięczniku, rozpowszechnianie to i wykorzystywanie dopuszczalne jest na poniższych zasadach: 1) wykorzystywane informacje prezentowane będą w całości, bez zmian, skrótów i przeróbek; 2) wykorzystywane dane, informacje i prace będą posiadały widoczne odwołanie do miesięcznika "Nasza Pilica" poprzez podanie źródła.

WIERSZ

BIAŁY OBRUS

Biały obrus, zielona choinka,
Zapalona świeca,
Śmieszna minka na buzi aniołka,
Który gdzieś spogląda z szopki małego dzieciątka.

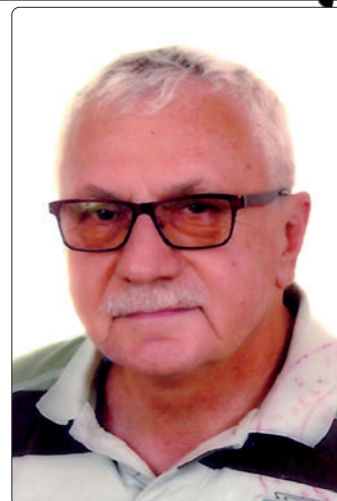
Niech Błogosławieństwo tej Boskiej Dzieciny
Pogodzi dzisiaj wszystkie zwaśnione rodziny.
Niech przy świątecznym stole zasiądą z radością,
Połamią się opłatkiem, nie ukłują ością.

Płomień świecy zapalanej niech rozgrzeje serca,
Aby dla miłości nie zabrakło miejsca.
W gronie bliskich i znajomych niech nadzieja będzie,
Że gdzie zgoda i szacunek tam i jedność będzie.

Radna powiatu zawierciańskiego
Róża Kończyk

POŻEGNANIE - JERZY WALCZYK

Jerzy Walczyk urodził się 07 kwietnia 1950 roku w Chorzowie, skąd wraz z rodzicami przeprowadził się do Ogrodzieńca. Ukończył LO im. St. Żeromskiego w Zawierciu i rozpoczął studia na Politechnice Gliwickiej. Upomniato się o niego wojsko i po II roku studiów zaczęła się Jego przygoda z mundurem. Służył w Poznaniu i w słynnej szkole Orłąt w Dęblinie, gdzie ukończył kurs meteorologa. Pracował w Sztapie Wojskowym i OHP, aż w 1976 roku wstąpił w szeregi MO. Z Pilicą związany od 1980 roku, od objęcia stanowiska Komendanta Posterunku MO, następny był awans na Komendanta Komisariatu Policji w Wolbromiu. Był ławnikiem Sądu w Olkuszu, członkiem gminnej komisji AA i radnym gminy w kadencji 1998-2002. W 1995 roku odszedł na emeryturę. 27 listopada 2016 roku niespodziewanie odszedł od Nas... Spoczywaj w spokoju. [Wioletta Walczyk]

REDAKCJA:

Anna Kowalska [ANK] - redaktor naczelny, Iwona Kuraś [IK], Magdalena Lis [ML], Referat Rozwoju i Promocji UMiG, Szymon Kot [SzK], Pracownicy MGBP w Pilicy
Opracowanie graficzne: Szymon Kot [SzK]
Skład: Biuro Techniczne - Szymon Kot; email: szymon.kot@biuro-techniczne.com.pl
Nakład: 1700 egz. Druk: GrafPress - Olkusz; email: biuro@grafpress.com.pl

Numer zamknięto i przesłano do druku: 14 grudnia 2016

XVI i XVII w.

Polscy hodowcy mają na swoim koncie znaczne sukcesy. To właśnie z polskiej hodowli pochodzi karp lustrzeń (królewski – bo podawany na królewski stół), zwany pierwotnie „karpem galicyjskim”. Odmiana ta po raz pierwszy została zaprezentowana przez Adolfa Gascha z gospodarstwa Kaniów koło Białej Krakowskiej na wystawie rolniczej w Berlinie w 1880 i od razu zyskała uznanie w całej Europie. Dzięki swoim walorom, łatwej aklimatyzacji i szybkim przyrostom masy ciała jest hodowana w Europie, Amerykach, a nawet w Australii.

W 2007 roku hodowany w Zatorze karp, został wpisany na ministerialną Listę Produktów Tradycyjnych pod nazwą "Karp zatorski" i zgłoszony do akceptacji do Komisji Europejskiej.

Hodowane obecnie karpie konsumpcyjne zmieniły swój wygląd w stosunku do sazana czyli formy dzikiej. Są prawie pozbawione łusek, znacznie wyższe, grubsze, z większą zawartością tłuszczu, oraz

*Karp koi często hodowany w przydomowych stawkach
Fot. M. Guzik*

co istotne, bardziej odporne na choroby. Ubarwienie ich ciała zazwyczaj od żółtobrunatnego do ciemnobrunatnego, zależy od odmiany oraz od rodzaju podłoża. W handlu największą popularnością cieszą się zwykle okazy 2 – 3 letnie, ważące 1,2 - 1,8 kg. Na polskich stołach jest obecny na skalę masową w Wigilię a każda Pani Domu zna co najmniej kilka sposobów na jego przyrządzenie.

Ciekawą odmianą ozdobną jest hodowany w Japonii od ok. 200 lat karp koi. Japończycy hodują go w kilku wariantach barwnych. Najpospolitsze są formy białe zwykle z pomarańczowymi plamami oraz formy pomarańczowe, często również z ciemno-pomarańczowymi, czerwonymi lub czarnymi plamami. Formy te są często hodowane w stawkach oraz sadzawkach parkowych i ogrodowych w całej Europie. Osiągają zazwyczaj 30 – 50 cm długości.

Karp jest rybą dostarczającą również wielu emocji wędkarzom. Wypuszczane do jezior, stawów i rzek dorastają do rekordowych rozmiarów, a odławiane, największe okazy są odnotowywane w specjalistycznych wydawnictwach wędkarskich. W Polsce karpie żyją praktycznie w większości naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych i są chyba najczęściej pozyskiwaną przez wędkarzy rybą.

Rekordowo duże karpie żyją w jeziorach Francji oraz jak się ostatnio okazało na Węgrzech. Jeszcze do niedawna we francuskim jeziorze Rainbow żył największy karp świata – lustrzeń, który jako pierwszy przekroczył ciężar 40 kg. Niestety w kilka tygodni po złowieniu skończył życie. Powodem śmierci był stres wywołany tarłem. Do niedawna największym karpem był również lustrzeń, nazwany Scarred Mirror z jeziora Graviers, również we Francji. Według ostatniego ważenia, po złowieniu, osiągnął ciężar 38,8 kg.

W maju 2015 roku, ku zaskoczeniu świata wędkarzy, na węgierskim łowisku Euro – Aqua został złowiony rekordowy okaz. Karp ważył 47,99 kg. i mierzył

*Karpie należą do najczęściej łapanych przez wędkarzy ryb.
Fot. W. Wojtaś*

125 cm długości. Mniejszy ciężar – 38,45 kg, osiągnął rekordowo duży karp pełnołuski, nazwany Mary, a złowiony w jednym z jezior niemieckich.

W naszych wodach tak wielkich karpie się nie spotyka choć polscy wędkarze również mają na swoim koncie imponujące sztuki.

Największy karp w Polsce został złowiony w marcu 2016 roku w Zbiorniku Rybnickim. Karp miał rekordowy ciężar 34,5 kg. I nosi nazwę mocny. Poprzedni był lustrzeń ważący 30,20 kg., nazwany przez szczęśliwych wędkarzy Ryśkiem. Kolejny duży lustrzeń, o ciężarze 29,90 kg również został złowiony w okolicy Rybnika, w 2003 roku. Mamy więc i my rekordowo duże okazy, choć do rekordu świata jeszcze wiele brakuje. [Marek Guzik]

ROZWIĄZANIE ZAGADKI

Zagadkę prawidłowo rozwiązał Pan Stanisław Gaczoł. Okna znajdują się na plebani w Pilicy.

